

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXVIII (27)

Štev. (No.) 1

ESLOVENIA LIBRE

Buenos Aires

3. januarja 1974

Misli ob novem letu

Dogodki minulega leta v svetu odpirajo pogled na probleme, s katerimi bodo imeli opravka v novem letu diplomati in državniki. Nadaljevalo se bo merjenje sil med ZDA in Sovjetsko zvezo in obe bosta utrjevali svoje pozicije. Vse to pa s stalnim pogledom na poteze rdeče Kitajske. Tudi uveljavljanje Evrope, zlasti njena gospodarska ekspanzivnost bo narekovala ZDA in Sovjetom večjo previdnost pri posegih v razvoj dogodkov. Šahovnica svetovne politike bo v tem letu vsekako zelo zamotana.

V preteklem letu je bilo več pomembnih dogodkov, ki dajejo na prvi pogled vtis, da so bile konkretne akcije zaključene ali krajevo omejene. Temu pa ni tako. Poglejmo samo mir v Vietnamu. Res je bil to uspeh diplomacije in Nixonove administracije, ko je zadnji ameriški vojak zapustil Vietnam. Toda vse kaže, da je Vietnamski mir podoben pogasitvi velikega požara. Ni več videti ognjenih žubljev, toda še vedno so ostala žarišča, kjer vsak trenutek lahko zagori plamen v večjem ali manjšem obsegu. Komunisti se namreč niso odpovedali južnemu Vietnamu in je njihov cilj ostal slejkoprej trden, da se ga polaste. Poslužujejo se le zaenkrat le prikritih sredstev, to je infiltracije in slabitve južnovietnamskega nekomunističnega režima.

Ves svobodni svet je z začudenjem sledil razvoju „Watergatske afere“ v ZDA. Obseg, ki ga je zavzela ta afera, je omajal zaupanje v najmočnejšo državo v svetu, v kateri je svobodni svet videl nositeljico demokracije, ki naj bi bila obrambni zid proti komunističnim diktaturam. Komu koristi razsežnost in tolikšna publiciteta te afere? Kdo bo nosil posledice?

Brežnjev je v preteklem letu obiskal ZDA, podpisal vrsto pogodb za gospodarsko sodelovanje med obema velikoma in komentiristi so to pozdravljali kot popuščanje napetosti in ohranjanje miru. Potem, ko sta se ob tem obisku Nixon in Brežnjev prijateljsko podajala roki, je izbruhnil nov požar vojske na Bližnjem Vzhodu, kjer so si stali nasproti na eni strani sicer Izraelci na drugi pa Egipčani in Arabci, je bilo vendar odločilnega pomena orožje Sovjetske zveze. Obe močnici državi sta pošiljali vsaka svojemu varovancu orožje, in ker je bilo na obeh straneh tudi najmodernejša orožja, se ni bilo mogoče znebiti vtisa, da je ta nenadni vojni požar služil tudi kot neke vrste preizkušanje modernega orožja.

Premirja te vojske nista sklenili bojujoči se strani, ampak sta zopet ZDA in Sovjetska zveza dosegli to premirje, ne da bi se ozirali na mnenja takozvanih nevtrščinih držav, ki so s tolikim hrupom in slovesnostjo zasedale v preteklem letu v Alžiru. Med njimi so bile tudi arabske države. Kljub premirju vprašanje na Bližnjem Vzhodu še ni rešeno in čaka v tem letu diplomate težko delo, da preprečijo nov požar, ki bi lahko zajel še večji obseg.

Nobenega dvoma ni, da vodilni komunisti kljub stiskanju rok in objemam predstavnikov svobodnih demokratičnih držav, vzporedno vztrajno delajo na tem, da bi komunistem zavladal vsemu svetu, kjer je v bistvu eden najbolj imperialističnih sistemov, kar jih je kdaj obstajalo. Kakor su južnoameriške države šele države v razvoju, je vendar Južna Amerika izredno vabljliva za ekspanzijo svetovnega komunizma. Dobiti pod svoj popolen vpliv vsaj eno državo v Južni Ameriki, to je bil cilj strategov svetovnega komunizma. In izbrali so si Čile. Samo par dni je manjkalo, pa bi s pomočjo Allendeja in tisočev mednarodnih teroristov in gverilcev ta država padla pod sovjetski vpliv kot zrelo jagobko. Postala bi trdnjava, iz katere bi se komunizem širil po vsej Južni Ameriki. Vse je bilo že do podrobnosti izdelano, da bi v Čilu komunisti izvedli udar in se po navodilih Bakuninovega katekizma znebili vseh vidnih in pomembnih nasprotnikov, tako da bi jih

OBRAČUN TROJNEGA OBSTOJA

Leto 1973 je pravkar utočilo v zgodovino. Slovenski narod doma, v zamejstvu in zdomstvu si je napravil nov obračun v svojem trojnem obstoju: doma je bilo minulo leto doba novih okrnitev svoboščin; v zamejstvu je zašlo leto, na Koroškem hudih bojov za najosnovnejšo človeško svoboščino lastne govornice in pisane besede, na Primorskem za izboljšavo že pridobljenih pravic; v zdomstvu, kjer je del slovenskega naroda, ki se edini more v polni meri svobodno izživljati na vseh področjih, na političnem, gospodarskem, kulturnem, verskem, je minulo leto novih uspehov, novih pridobitev, nadaljnega razvoja in ohranjanja slovenstva, za dejansko ostvartev zamisli Slovenije v svetu, ki naj postane in ostane garancija za nadaljni slovenski obstoj na zemeljski obli.

Prva dva dela slovenskega naroda, v domovini in v zamejstvu sta že zaradi teritorialne sosesčine neposredno povezana v svojem narodnem razvoju, dasi ju ločijo meje treh držav. Toda, kakor vsa leta po drugi svetovni vojni, tako se je tudi lansko leto jugoslovanski in z njim slovenski komunistični režim odlikoval v svojem nezanimanju odn. v svojem zatiranju slovenskih manjšin na Koroškem in na Primorskem. Kaj drugega moremo imenovati totalno prepustitev slovenskih rojakov na Koroškem samim sebi v njihovem boju za določeno državo, kakor direktno sodelovanje jugoslovanskega komunističnega režima z avstrijskimi nacističnimi nestrpnosti proti slovenskemu življenju? In kaj drugega moremo imenovati propagando komunistične Ljubljane med slovenskimi rojaki na Primorskem, naj politično ne nastopajo samostojno, pač pa naj se vključijo v italijanske levičarske stranke, predvsem v italijansko komunistično partijo, kakor sodelovanje slovenskega komunističnega režima z italijanskim načrtom za zatrtje slovenskega življenja?

V svojem boju za fizični in duhovni obstanek slovenski manjšini na Primorskem in na Koroškem povezujejo svoje zdrave sile z zdravimi silami matičnega naroda, ki že tudi vsa leta bijejo z režimom svojevrstnega boja za obstoj. V tem boju slovenski narod doživlja dvige in padce, toda če se ozremo v minulo leto in še nazaj, moramo ugotoviti naslednje:

Ker so manjšina v Sloveniji, se komunisti ohranjajo na oblasti s pomočjo vojske, policije in pomožnih partijskih organizacij nasproti devetdeset odstotkom naroda. Nekaj tisoč komunistov, ideoloških teroristov, ustrahuje več kot poldrugi milijon ljudi. Ker so vedeli, da naroda kot celote ni mogoče drugače obvladati kakor s terorjem, so ob nastopu na oblast v letih 1945 in 1946 pobili nad dvajset tisoč Slovencev. Slovenski narod se sedaj z naravno vitalnostjo upira komunističnemu razkroju,

fizično uničili. Ko so se strategii svetovnega komunizma že veselili zmage, je prišel 11. september in prekril njihove načrte. Ves svetovni propagandni stroj, na katerega ima vpliv komunisti in tega ima veliko, se je poslužil tiste taktike kakor komunisti v Sloveniji v času revolucije: za zločince je proglasil tiste, ki so branili sebe in rešili tisoče in tisoče življenj in svobodo čilenskih državljani. Višek cinizma v tej propagandi je bila Titova zadnja novoletna poslanica, v kateri je obsodil „masakriranje“ Čilencev, ki naj bi ga izvajala vojaška junta. In to ravno Tito, katerega pot na oblast je samo v Sloveniji posuta z deset in deset tisoč trupel, ki so bili žrtve komunističnega masakra. In kot v zasmešni resničnosti in pravičnemu miru, je bil prav ta Tito lani predlagan za Nobelovo mirovno nagrado.

Še bi se lahko ozirali po svetu in ugibali, kaj nam bo prineslo to leto. Res le ugibali. To pa ne vodi nikamor.

Spomnimo se raje moža, filozofa in diplomata, ki je lani umrl, in je njegovo

toda trenutno se komunistov ne more znebiti.

Zgodovina je namreč polna primerov fanatičnih tolpe, ki mislijo, da imajo samo oni prav in da so vsi drugi v zmoti. Take fanatične tolpe druge polovice 20. stoletja so komunistične partije.

Ker so komunisti uklenjeni v vase zaprto marksistično filozofijo, so nedostopni za drugačno duhovno izživljanje. Zato so totalni skrajneži in zaradi svoje vere v marksistično trditve, da je komunizem zadnja stopnja razvoja človeške družbe, pravi reakcionarji.

Boj slehernega naroda proti komunizmu je zato težak in dolgotrajen. Proti reakcionarni mentaliteti komunistov se narodu ni mogoče boriti z istimi sredstvi, kakor jih uporablja proti zunanemu napadalcu.

Vojske, policije in drugih ustanov, ki jih kontrolira komunistična partija, ni mogoče uničiti na mah. Narod sam po sebi jih postopoma uničuje z vztrajnim izpodkopavanjem njihove morale, usmerjajoč partijsko politiko na sebi ustrezajoči tir, potiskajoč komunistični režim na vedno vidnejše protiljudske pozicije. Slehera represivna akcija, ki jo komunistični režim izvrši proti narodu, predstavlja dejansko novo narodno zmago nad tem režimom. Posamezni komunistični vodje so neprestano tarče tega razvoja. Sleheri partije, ki se dokoplje do oblasti, bodisi v partiji sami ali kot njen predstavnik v javnih ustanovah, se spremeni v tistem trenutku v objekt nasprotovanja, med partiji, ki niso, zaradi njega, mogli doseči istega položaja in med narodom, ki se po navedeni upira enopartijskem vodstvu.

Ta način boja zdravih sil slovenstva doma in v zamejstvu se je doslej izkazal za edino možen in po svojih dosežkih rezultatih tudi edino uspešen. Nujna je vztrajnost, ki je zdravim silam naroda doma ne manjka, in opora in podpora, ki ju te sile pričakujejo in nanju računajo, da ju bodo še naprej dobivale od zdravih slovenskih demokratičnih sil v zdomstvu.

SPOSTOVANJE PRAVIC

Poljski primas kardinal Štefan Wyszyński je pa na božični praznik svojim vernikom Poljakom pod komunistično vlado govoril pred 10 leti izpred oltarja novorojenemu božjem Detetu takole:

„Spoštovanja vlade ni mogoče doseči s policijskimi ukrepi, kazenskim zakonom ali zapori, ampak samo s spoštovanjem človeških pravic. Izkušnje našega časa kažejo, da je edini način za doseg političnega, socialnega in gospodarskega miru ter blagostanja, spoštovanje osnovnih človeških pravic.“

DOPOLNILO

Članek „Božične misli ob Balantiču“ v božični številki je napisal dr. Tine Debeljak.

življenjsko delo resnično nesmrtno: Jacques Maritain. V zadnjem objavljenem intervjuju lansko leto je devetdeset letni filozof rekel: „Politike ne razumem več.“ To je izjavil Jacques Maritain, pa bodo njegova zbrana dela obsegala 55 knjig in je v njih mnogo pisal tudi o politiki. Toda njegove besede, da politike ne razume več, niso bile besede obupa. Hotel je le povedati, da sedanji politiki manjkajo zdravi temelji. Dodal je namreč: „Nujno so nam tri vrednote: svoboda, pravičnost in mir.“

Ne preslišimo teh besed. Delajmo za svobodo, ki ne bo anarhija, ampak bo temeljila na krščanskih osnovah. Bodimo pravični do bližnjega in do skupnosti, in tako pripravljajmo pot miru, da se bo naselil v naša srca, naše družine in v vse naše javno delo. Le tako pripravljeno in združeno bomo mogli uspešno delovati za cilj, ki naj bo temeljni cilj vsega našega prizadevanja: daj Bog, da bi ves slovenski narod bil deležen treh temeljnih vrednot: svobode, pravičnosti in miru.

M. S.

El hombre y su Salvador

En su mensaje de Navidad a todos los hombres el mundo, el papa Paulo VI. expresó, entre otros, los siguientes conceptos:

“Nuestra antropología conoce y afirma una superlativa genealogía del hombre, criatura tan hermosa, tan noble, tan digna de nuestra admiración y entusiasmo como para presentarla en sí misma en su composición esencial, “imagen y semejanza de Dios” (Génesis 1, 25), destinada a presidir todas las criaturas. Ella conoce mediante la fe, concretizada también en la experiencia, el drama doloroso de la pérdida de la situación originaria a consecuencia de la herencia del pecado original, que ha trastornado todo en la vida humana, dejando en ella inmensas nostalgias e insatisfechas aspiraciones, desorden y desequilibrio en el mecanismo psicológico y moral de su actividad, grandeza y miseria que crean en el corazón del hombre una necesidad exaltante y atormentada, una necesidad enigmática, convertida en esperanza por misericordiosa promesa divina. Así es el hombre.

“Ay de quien lo toque, nace sagrado a la vida, desde el seno materno, nace siempre dotado de esta peligrosa pero divina prerrogativa, la libertad, educable pero invocable, hace persona suficiente a sí misma, pero necesitada igualmente de convivencia social, nace pensante, con voluntad destinado al bien, pero capaz de error y pecado.

“Nace para la verdad, para el amor, no terminaríamos nunca si quisiéramos hacer un retrato completo del hombre tal como lo describe el humanismo cristiano, queremos resaltar ahora una sola nota, que se refiere a todos los rasgos de los que resulta la fisonomía sustancial del hombre: la necesidad de salvación; el hombre no es perfecto como es: es un ser esencialmente necesitado de restauración, de rehabilitación, de plenitud, de perfección, de felicidad.

“Es una vida que no se basta a sí misma, sino que tiene necesidad de un complemento de vida, de infinito; elevad al hombre: pondréis en mayor evidencia su deficiencia, su limitación, su secreta necesidad de ser salvado, digámoslo inmediatamente y digamos en una palabra: la necesidad de un salvador.

“Si, necesidad de un salvador hombre para unirse a los hombres. Pero que es a la vez Dios para llevar al hombre hacia la altura, a la cual lo destina su concepción original y siempre immanente: la altura divina”.

Slovenski misijonarji – naša narodna zadeva

Velikokrat gledamo na slovenske misijonarje zgolj pod verskim vidikom in mislimo, da oni in njihovo delo ne spadajo v krog naše narodne zavzetosti. To stališče je pogrešeno.

Najprej že zato, ker imamo Slovenci tudi kot narod misijonsko poslanstvo: Vsak narod, kakor hitro je prejel zaklad krščanske vere, mora le-tega posredovati naprej drugim, ki ga še nimajo. Tisti izmed Slovencev, ki se utrjajo od naše narodne skupnosti zato, da gredo oznajat Kristusa in širit njegovo Cerkev, to store ne le kot zasebniki, ampak tudi kot zastopniki naroda v celoti. Slovenski misijonarji misijonarijo za vse nas.

In tudi zato:

Delo slovenskih misijonarjev v širnem svetu je doprinos našega naroda k celotnemu prizadevanju človeštva k razvoju, zlasti še manj razvitih narodov. V človeški, kot v vsaki družini, morajo naprednejši udje pomagati bolj zaostanim. Slovenski narod s svojimi misijonarji v svetu sodeluje ne le pri verskem ampak tudi pri splošno kulturnem, gospodarskem in socialnem dvigu drugih. Zato zanimanje za slovenske misijonarje in sodelovanje z njimi ni le domena kakih verskih gorečencev med nami, ampak vsakogar, ki je zavzet za integralno narodno življenje in dejstvo.

Poleg tega so slovenski misijonarji tako pozitivni pojavi vsak v svojem okolju, da smo upravičeno ponosni nanje, morda bolj kot na marsikatero uradnega našega predstavnika v svetu.

Zadnji Zbornik Svobodne Slovenije pod zaglavjem „Slovenstvu v čast — narodu v pomoč“ objavlja orisa dveh znamenitih Slovencev misijonarjev, salezianca Andreja Majcena in misijonskega zdravnika-laika dr. Janeža Janeza. A pod tem zaglavjem bodo morali biti orisani v bodoče še številnejši pomembnejši misijonarji. od na primer že 50 let nepretrgano v misijonih delujoče vzgojiteljice siamske mladine s. Ksaverije Pire OSU in malo manj časa delujoče ravnateljice dr. Miriam Zalaznik v Indiji ter bengalskega starosta o. Stanka Podrčaja DJ med najstarejšimi, preko šolnikov s. Deodate Hočevar OSU, s. Frančiške Novak OSU, Pavla Bernika SDB in Stanka Pavlina SDB ter dušnega pastirja in socialnega organizatorja o. Jožeta Cukaleta DJ iz srednje generacije, pa do najmlajših, ki so se že v dotedanjem

kratkem misijonskem delovanju dvignili zelo visoko, kot na primer sestre zdravnice Zužkove, pionir slovenskega malgoškega misijona Franc Buh CM in njegov sobrat Ivan Štanta CM, apostol gobavecev, ustanovitelj slovenskega zambijanskega misijona o. Jože Kokalj DJ in graditelj v štirih letih peterih cerkev, o. Lovro Tomažin DJ — da navedemo le nekatere od šte mnogih drugih, ki bi tudi spadali v galerijo vidnejših osebnosti v našem misijonskem svetu.

Brez pomisleka lahko zatrdimo, da je večina od nad 80 slovenskih misijonarjev v državah in med ljudstvi, kjer delujejo, pomembnejših kot pa morda nekateri politični predstavniki Jugoslavije v deželah, kjer pač so. Dočim ti poslani pred vsem zastopajo, branijo in iščejo med drugimi narodi le interese države, ki jo zastopajo, pa se naši misijonarji v deželah, v katerih so, povsem nesebično dajejo in žrtvujejo za vsestranski dvig bratskih narodov samih.

V ožeh nas, slovenskih izseljencev, pa je pomen slovenskih misijonarjev še posebno velik. Dočim današnji naši državni predstavniki po svetu predstavljajo ali celo širijo protikrščansko, zato nečlovečansko ideologijo in v veliki meri niti niso Slovenci, so pa naši misijonarji glasniki naše krščanske, bistveno človečanske blagovesti. Oni po vsem svetu zastopajo iste ideale, za katere se mi borimo v našem izseljenstvu, vsak na svojem mestu.

Zato je ena najsvetlejših točk našega izseljenstva, da povsod med Slovenci po svetu živi živo zanimanje za slovenske misijonarje in večje ali manjše sodelovanje z njimi. Sodelujemo z njimi ne le, ker so misijonarji, ampak tudi, ker so Slovenci, ne le iz naših verskih ozir, ampak tudi iz narodnih.

Med nami v Argentini se te dni mudi eden najmlajših, pa najučinkovitejših slovenskih misijonarjev, ki je poleg tega še izšel prav iz naše skupnosti: bivši predsednik Slovenske fantovske zveze, bogoslovec Rožmanovega semenišča v Adroguetu, sedaj jezuit v Zambiji, o. Lovro Tomažin. Slučajno je prišel prav tedaj v Buenos Aires k svojim domačim, ko se vsi enkrat na leto povežemo v veličastno skupno prireditev za vse slovenske misijonarje. Naj v njem na njegovo objamemo vse nje, ki so tako vredni naše ljubezni!

L. L. C. M.

SVETOVNA KRIZA

SPLOŠEN STRAH IN NEZAUPANJE

V minulemu letu 1973 se je zlasti v zadnjih mesecih razgalila v vsej globini huda kriza, ki jo preživlja človeštvo na praktično vseh popriških svojega bitja in žitja. Samo bežen pogled na naslove na prvih straneh svetovnih dnevnikov povzroča bralcu vedno znova in znova vprašanje: kam današnji svet drvi, kje in kako se bo ustavil, kakšna bodočnost ga čaka, ko je sedanjost tako kritična.

Kljub spoznanju, ki ga politični in verski voditelji modernega sveta skoro vsak dan glasno ponavljajo, da je vse človeštvo ena sama velika družina, da je blaginjo vsakega naroda odvisna od blaginje vseh in vsakega posebej, pa tako osebno kakor narodno samoljubje prevladuje tudi danes, kakor je včeraj. Nekaj primerov:

V Angliji, ki prestaja eno svojih najtežjih gospodarskih kriz, je vlada morala uzakoniti tridnevni delavnik, da bi zaščitila pojemoče zaloge goriva, ker britanski rudarji in vlakovodje izkoriščajo sedanjo svetovno petrolejsko in s tem energentsko krizo za postavljanje novih zahtev, ki jih Anglija ne zmore.

Arabi, ki z vojsko ne morejo zavzeti ozemlja, ki so ga izgubili, grozijo vsemu svetu z gospodarsko vojno. Pomot ostalega sveta si hočejo zagotoviti s petrolejsko vojno, ZDA, Zahodno Evropo in Japonsko, ki se v njihovih vrtnicah ne pustijo ukleniti, pa prepuščajo nevarnostim gospodarske krize, ki more končno zajeti tudi njih same.

Evropa in Japonska potrebuje ameriško vojaško oporo za svojo varnost, ZDA pa sodelovanje Evrope in Japonske za svojo gospodarsko varnost, tako ne najdejo skupnega imenovalca za to.

V teh razmerah celi narodi s svojimi voditelji živijo v neprestanem strahu.

Izrael se boji umakniti se na meje iz leta 1967, tudi če bi zanje imel ameriško garancijo, ker ugotavlja, da bi ga potem Arabci, oboroženi od sovjetov, mogli čez noč uničiti.

Arabski šejki se bojijo Izraela, ker ta s svojim napredkom za njihove revne narode predstavlja neprestan opomin, da jim šejki, kljub 15.000 dolarjev letnega dohodka od petroleja, ne zvišajo življenjske ravni, temveč jih puščajo v stoletni revščini.

Arhipelag Gulag

NOVA SOLZENICINOVA KNJIGA

Sovjetski literarni Nobelov nagradenec Aleksander Solženecin je pretekli teden dal dovoljenje pariški založbi YMCA Press, da v ruščini natisne in izda njegovo knjigo „Arhipelag Gulag“ ki jo je bil poslal skrivaj v rokopisu na Zahod že pred petimi leti. Sovjetska tajna policija KGB je namreč letos avgusta odkrila in zaplenila drugi Solženecinov rokopis te knjige ter pisatelj zato ni več videl potrebe za zadrževanje dovoljenja pariški založbi za izdajo te knjige.

Založba je knjigo že vrgla na trg ter jo označila za „silovit dokument in neizmeren fresco sovjetske organizacije koncentracijskih taborišč od 1918 do 1958“.

Pavel Fajdiga

Tihomorski biser

Tako Britanci pesniško nazivajo Hong Kong. Leta 1842 so ga „dobili“ od Kitajske v upravo, leta 1898 pa še nadaljno ozemlje proti celini, New Territories (Novo ozemlje) za 99 let. Britanci uprava nad tem področjem se bo, če bo vse ostalo tako kot je danes, samu po sebi iztekla konec našega stoletja. Toda Britanci vzdržujejo in izboljšujejo in gradijo Hong Kong naprej, kakor da ga bodo imeli še v 21. stoletju in morda še dalje. Držijo se, vsaj v Hong Kongu, prve polovice načela: delaj, kakor da boš večno živl (in živi, kakor da boš jutri umrl).

Na majhnem otoku, ki je Hong Kong, in na bližnjem polotoku (čez dober kilometer širok preliv), ki se imenuje Kowloon, se drena danes štiri milijone ljudi. Osemindeset odstotkov je Kitajcev, samo dva odstotka tujcev: Angležev, Amerikancev, Portugalcev, Japoncev, Nižozemcev, Indijcev, Pakistancev, Filipincev, Nemcev, Francozov, Italijanov in — Slovencev. Salezijanec p. Stanko Pavlin

Evropejci se bojijo, da, če bodo podpirali ZDA v njeni politiki na Bližnjem vzhodu, ne bodo dobili arabskega petroleja, od katerega je odvisen njihov industrijski obstoj, na drugi strani pa, da bodo, če bodo nasprotovali ZDA, izgubili ameriško vojaško zaščito proti nadmočni Sovjetski zvezi.

Sovjeti se bojijo, da je nov ameriški odnos do Kitajske zarota proti njim, Evropejci pa se bojijo, da se Washington odkrije razgovorja z Moskvo kakor z njimi v NATO, zlasti kar tiče Blinjege vzhoda.

Sumničenja povsod, na vsakem koraku, prav tako strah in nezaupanje. Deloma je vse to razumljivo, saj so se v minulemu letu izvršili premiki, kakor vdor Kitajske izza bambusove zavese v svet, vstop Anglije v Zahodno Evropo v Skupnem evropskem trgu in razvoj Zahodne Evrope v silo, ki ne godi Moskvi in včasih tudi ne Washingtonu.

Kaže, da se še nikdar po drugi svetovni vojni svet v celoti ni znašel istočasno v tako zapletenem položaju, tako na denarnem gospodarskem in političnem polju, kakor prav sedaj. „Doživlja istočasno krizo v gospodarstvu, v energiji in v vodstvu,“ je zapisal londonski The Economist.

Toda, kakor je zgodovina že nešteto krat dokazala, se svet iz te trojne krize ne bo izmotal če ne bo šel vase in se vprašal kaj so skupni interesi vseh in vsakega naroda posebej. Britanski rudarji ne bodo na boljšem, če bodo s svojimi zahtevami povzročili v državi še hušjo gospodarsko in energetsko krizo. Arabci ne bodo dobili svoje nevarne igre, če jo bodo zapeljali tako daleč, da se bo svet znašel pred še hušjim gospodarskim polomom. Izrael ne bo ostal varen, če bo za svoje narodne interese izigral ZDA proti Evropi in Japonski ali obratno. ZSSR ne bo ostala varna pred navalom ostalega sveta, če se bo ta zaradi njihovega izigravanja Arabcev proti človeštvu znašel pred krizo svojega lastnega obstoja.

Teh dejstev se, kakor kaže, ne zaveda tudi ne komunistični režim v Jugoslaviji, ki s svojo politiko tkzv. tretjega sveta, izpostavlja narode v državi nevarnostim, ki so lahko usodne za njihov nadaljnji obstoj.

V knjigi Solženecin piše, da bi morali vsi vodje sovjetskih koncentracijskih taborišč biti postavljeni pred sodišča, podobno kakor so bili sojeni nacistično vojni zločinci. Solženecin se v knjigi sprašuje: „Zakaj so Nemci mogli soditi svoje zločince, Rusiji pa ta možnost ni dana? V Zahorni Nemčiji je bilo do 1966 obsojenih 86.000 nacističnih zločincev. V skladu z razmerami bi to odgovarjalo 250.000 tovrstnim zločincem v naši državi.“

Solženecin je izjavil, da knjige ni dovolil natisniti prej, „ker sem čutil, da imam večjo dolžnost do tistih, ki so še živi, kakor pa do tistih, ki so že umrli.“

je direktor velike osnovne in srednje šole v Kowloonu.

Angleščina je uradni jezik v Hong Kongu, večina kitajskega prebivalstva pa govori kantonski dialekt, ki ga Kitajci smatrajo za najodločnejši kitajski dialekt.

Hong Kong China Post, po formatu podoben buenosaireškemu La Prensa ali New York Timesu, po nakladi presega jo prvega, po informiranosti pa skupej, je največji in najvplivnejši dnevnik v koloniji. Na novodošlega tujca napravi v tem dnevniku pač največji vtis vsakodnevno uokvirjeno poročilo na prvi strani spodaj, ki glasi: (z vsakodnevnimi spremembami v številkah) nekako takole: Včeraj je pristaniška policija potegnila iz morja 27 trupel kitajskih beguncev, nekatera raztrgana od morskih psov, druga ranjena od koral in čeri, ki so poskušali preplavati zaliv. Dvestopetindeset beguncev pa se je posrečilo preplavati živim na naš breg.

Ker breg Maocetungove Kitajske loči

Mednarodni teden

V Madridu so, po uradnih poročilih baskovski teroristi, ubili Francovega naslednika admirala Carrera Blanca. Franco je imenoval novega naslednika, policija pa po vsej državi išče teroriste. Štirje baskovski emigranti, ki se mude v južni Franciji so na tajni tiskovni konferenci izjavili, da so oni atentatorji.

Na mirovni konferenci v Ženevi so se pogajanja med Izraelom in Egiptom nadaljevala v sredo, 2. t. m. Doslej zlasti ameriški zunanji minister Kissinger smatra za velik uspeh, da je sploh prišlo do direktnih razgovorov med Izraelom in Egiptom.

Arabske petrolejske države so za več kot sto odstotkov zvišale ceno petroleja, od 1. januarja t. l. Sledila jim je tudi Venezuel, ki je ceno svojem petroleju postavila še nad arabsko. Vse svetovno gospodarstvo se pripravlja na novo svetovno inflacijo, za katero menijo, da bo sledila zvišanju cen petroleja.

Komet Kohoutek je 28. decembra lanskega leta „srečno“ zvil okrog Sonca in ga bo že prve dni letošnjega januarja ob jasnih večerih možno s prostim očesom videti na zahodnem obzorju kmalu po sončnem zahodu, „če bo šlo vse, kakor predvideno,“ pravijo astronomi. Ameriški astronomi so komet večkrat fotografirali med svojimi sprehodi po vesolju izven Sklaba-2.

Toda sedaj, ko je tajna policija ugrabila moj rokopis, mi ni preostalo drugega, kakor dovoliti natis.“

Knjigo „Arhipelag Gulag“ je Solženecin začel pisati takoj po izdaji svojega dela „En dan v življenju Ivana Denisoviča“. Solženecin imenuje svojo novo knjigo „spomenik solidarnosti vsem mučencem in mrtvim v letih od 1918 do 1958“.

Solženecin je uporabil Gulag — upravo koncentracijskih taborišč od 1934 do 1960, ki se je spremenila v splošni izraz za velika taboriščna področja — kot simbol „nezmerne arhipelaga (otočja) v Sovjetski zvezi, na katerem milijoni umirajo oropani vse svobode“. Solženecin tudi piše, da „nas bodo bodoče generacije obsojale za revne in smešno ponižne ker smo se najprej pustili pretepsti v milijonih, potem pa smo še slavili svoje zločince v varnosti njihovih starih let“. Zahteva kaznovanje krivcev in nadaljuje: „Biti pa moramo usmiljeni in jih ne streljati, ne jih utapljati v slani vodi, ne jih nabijati s škornji, ne jim stiskati lobanje z jeklenimi kleščami, ne jih zapirati za rešetke, kjer naj ležijo drug na drugem kakor prtljaga. Soditi jih je treba, da bodo priznali: Da, jaz sem bil mučilec in zločinec.“

Solženecin nato dodaja: „Javno moramo obsoditi sleherno idejo o maščevanju ljudi nad ljudmi, ker bodo sicer mladi ljudje ugotavljali, da ostaja nizkočnost na svetu nekažnovana in celo nagrajena.“

YMCA Press je istočasno z izdajo knjige objavila, da novo Solženecino delo prinaša dokumentirano zgodovino in celoten seznam koncentracijskih taborišč v Sovjetski zvezi in je posvečeno „vsem, ki niso mogli preživeti, da bi mogli govoriti.“

od hongkonškega brega več kilometrov širok morski zaliv, je razvidno, da se požene v avanturo svobodi ali smrti naproti kitajski begunec v najlepših mladih letih, ko si drzne pomeriti svojo mlado zmogljivost z nevarnimi naravnimi elementi. Prehod po suhem je namreč neprodušno zaprt, ker pač Angleži že niso mogli več vzdržati navalna množic, ki so silile v svobodo.

Kam z vedno novimi begunci, dasi jih je dnevno le nekaj sto ali manj? Angleži še vedno zidajo nove in nove stanovanjske bloke, z enosobnimi stanovanji, da v njih „začasno“ nastanjajo prihajajoče Kitajce. Po 28.000 ljudi je nagetenih v enem takšnem stanovanjskem bloku, visokem deset do petnajst nadstropij. Za boljše izrabo že zaradi naravnih okoliščin tako tesno odmerjenega prostora na polotoku Kowloonu, kjer te stanovanjske bloke gradijo, je večina teh stavb brez prostorov za pranje in sušenje perila, tudi brez dvigal. Ljudje zato sušijo perilo obešeno na dolgih bambusovih palicah skozi okna svojih skromnih stanovanj. „To so hongkonške „zastave“, mi je žalostno pojasnil p. Pavlin.

Promet na avenijah, cestah in ulicah

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Leto 1973, ki je pravkar minilo, je bilo v mnogih ozirom leto presenečenja, sprememb in novih činiteljev v poteku argentinskega javnega življenja. Smer, ki so jo nakazale te spremembe se bo gotovo v letu 1974 nadaljevala, v marsikaterem primeru poglobila, medtem ko bodo novi elementi obogatili že tako razgibano politično pozornico.

Novo smer argentinske politike je začela poplava peronističnih in filoperonističnih glasov na marčevskih volitvah, in pa seveda še večja zmaga na peronovih predsedniških volitvah, na katerih je nastopil sam general Perón in bil izvoljen za vodja države. Od tistega trenutka se je tudi spremenila taktika vladajočega režima. Če je do takrat, zlasti pod vladro dr. Cámpore in bistveno po zaslugi njegovega notranjega ministra dr. Righi-a, levica s sigurnostjo zavzemala položaje, je od tedaj naprej bil znova vzpostavljen red, kot si ga predstavlja najožji krog Peronovih sodelavcev. Prišel se je oster nastop proti skrajni levici, proti komunizmu in njegovim prevratnim elementom, in zlasti oster nastop proti levičarskim elementom infiltriranim v peronističnem gibanju. Najznačilnejši odsev te nove politike je reorganizacija peronizma, ki je še vedno v teku. To je povzročilo tudi notranji spor v peronizmu, kjer široki krogi zlasti mladinskih formacij, ne soglašajo s trenutno politiko.

Tudi je preteklo leto pokazalo resnični položaj drugih političnih formacij. Stabilnost radikalov, ki pa ne morejo trenutno preko omejenosti kadra svojih volivcev, Zaton desnice, ki je sicer dobila trenutno voditelja v bivšem ministru Franciscu Manriqueju, pa kaj kmalu začela propadati. Porod nove levičarske sile (Ljudska revolucionarna povezava), ki se ideološko krepi zlasti po volitvah iz disidentov peronistične fronte in iz vrst peronistične mladine. V tej smeri se bodo verjetno razvijali dogodki tudi v novem letu.

Kar se tiče vojaštva, se je pokazalo

Partija in vojska proti veri

V KOMUNISTIČNI JUGOSLAVIJI.

Beograjski dnevnik Politika je natisnil za svoje naročnike koledar za letošnje leto in ga opremil s ponatisi srednjeveških fresk iz raznih pravoslavnih samostanov raztresenih po vzhodnem delu Jugoslavije.

V zadevo se je v sedanji novi partijski protiverški gonji v komunistični Jugoslaviji vtaknila tudi Titova vojska ter je agencija Tanjug objavila zahtevo Titovega generala Milojice Pantelića, da se uvede preiskava, kdo izmed urednikov Politike je odgovoren za natis koledarja z verskimi slikami.

Poročilo je morala objaviti tudi Politika. General Pantelić v svoji izjavi tudi protestira, da so po državi „tudi lansko leto“ prodajali slike svetnikov „kot versko propagando“ in da bi morala Politika „za koledar natisniti fotografije spomenikov ali junakov jugoslovanske revolucije.“

Komunistično časopisje širom Jugoslavije je decembra napadalo prodajanje

kako strnjeno stoji v službi ciljev, ki so si jih postavili. Ustavnost je trenutno najmočnejše geslo in v smislu tega gesla so oborožene sile mirno prenesle zamenjavo vodstva v mornarici in suhozemski vojski. V tem smislu je vojaštvo trenutno eden najmočnejših stebrov, na katerega se naslanja sedanji režim.

Drug takih stebrov, ki pa je bil tudi vedno temelj peronizma je organizirano delavsko gibanje. Glavna delavska konfederacija CGT je bistveno pripomogla Peronovemu povratu, financirala volilno kampanjo in krepko posegla v potek dogodkov, ko je kazalo, da bi se lahko proces skrivil. Nagrada za to zvestobo in pa tudi orožje za nadaljno delo v tej smeri je zakon o sindikalnih organizacijah, ki daje CGT in njenim organizacijam novo moč. Vendar delovanje mladine na sindikalnem polju, združene v JTP (Delavska peronistična mladina), ogroža položaje starih sindikalnih voditeljev. Razne zmage JTP na volilnem področju prerokujejo v novem letu precej hude spopade.

V letu 1973 se je tudi precej razjasnil univerzitetni položaj. Gotovo so univerzitetni študentje važen faktor v odločanju usode vsakega režima. Tu se je pokazalo, da je peronizem, kljub nasprotni tradiciji, dosegel vodstvo večine študentskih centrov na univerzah. Presenečenje so napravili tudi radikali, ki so praktično zasedli drugo mesto če upoštevamo vsedržavni položaj. Tako so bili „uradni“ komunisti (to je študentsko predstavništvo promoskovske partije) potisnjeni na tretje mesto, medtem ko so skrajno komunistične (kubanske in kitajske) formacije žalostno propadle. Vendar si ni delati utvar. Celotna ideologija univerze plove na levo. V tem smislu bo tudi peronizem (kot seveda radikalizem) imel probleme s študenti, ki sicer pod strankinimi zastavami iščejo novih socialnih, gospodarskih in političnih poti in sicer na levo od sedanjega poteka. Ali bo to tudi splošno vodilo v letu 1974?

božičnih razglednic z odtisi jaslic in drugih religioznih podob, „toda prodajanje razglednic, večinoma uvoženih iz Italije, se kljub temu nadaljuje,“ so protestirali komunisti.

Politika tako Tanjugu kakor generalu Panteliću ni ostala dolžna odgovora. V isti številki, v kateri je objavila Pantelićev protest in zahtevo po preiskavi krivca v uredništvu dnevnika, je Politika zapisala, da so „freske, reproducirane na koledarju, nedeljiv del kulture in politične zgodovine srbskega naroda. Te freske so bile razstavljene v Parizu in svet je hvalil bogastvo kulturne dediščine, ki je bila do tedaj skrita v srbskih srednjeveških samostanih. Nihče ni takrat ali pozneje navezoval te lepe primere narodne umetnosti izključno samo na cerkev.“

Eden od urednikov Politike je izjavil, da bo to edini komentar uredništva na partijsko-vojaški izpad proti koledarju in uredništvu.

nili v eno najvažnejših pomorskih postojank v Aziji, njegovo pristanišče mrgoli vseh vrst vodnih vozil: velike tovarne ladje čakajo včasih dneve na vrsto za prostor ob pomolih, da raztovorijo in natovorijo, motorni čolni prevažajo potnike iz Honkonga čez preliv v Kowloon in nazaj (podmorski tunel uporabljajo številni avtomobilisti), ribiške ladje, sampani jim pravijo, križajo vodno gladino vseprek. Na sampanih cele družine od rojstva do smrti preživijo svoj čas, večinoma ob ribji hrani, z revnim služkom od ribolova, s katerim se bavi desettisoče hongkonških prebivalcev.

Na mejo med rdečo Kitajsko in Hong Kongom, ki križa New Territories, prihajajo od časa do časa kitajski komunistični propagandisti in prethotapajo znane Maocetungove rdeče knjižice (v angleščini na „našo“ stran. Obiskovalci meje, odkoder je razgled čez rečico, ki je meja med svobodo in komunistično Kitajsko, jih morejo kupiti za nekaj hongkonških centov. Sicer pa se pogled skozi daljnogled čez rečico ustavi ob majhni kitajski vasi, ki leži kakor mrtva ob rižnem polju, kjer nekaj kitajskih kmetov žanje riž, do kolen v vodi, za Maocetungova državna skladišča.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V ljubljanski Meštni galeriji je Društvo slovenskih likovnih umetnikov pripravilo svojo redno umetniško razstavo. Skoraj 100 umetnikov je zastopanih, ki so predstavili svoja dela, med njimi je tudi nekaj samoukov: Sedej, Tisnikar, Repnik, Plemelj in Horvat—Jaki. Vendar pa ni na razstavo poslalo svojih del nekaj znanih umetnikov „prve lige“.

LJUBLJANA — Pred kratkim je izdala Cankarjeva družba Leksikon, pripravljen po nemškem Brockhausovem Ljudskem leksikonu. Sedaj pa je Državna založba Slovenije dala na trg prvi zvezek „Male splošne enciklopedije“, ki obsega gesla od A do G, sledila bosta še dva zvezka. „Mala splošna enciklopedija“ je poslovenjeno delo beograjske „Prosvete“, ki so jo, kakor pišejo, primerno adaptirali slovenski strokovnjaki in ji dodali kakih 10% izvirnega materiala, specifičnega za slovenske prilike.

LJUBLJANA — Umrl je 11. dec. po daljši bolezni Ciril Debevec, gledališki igralec, režiser in publicist. Pogrebne obrede je opravil kamniški dekan. Na grobu so se poslovili od njega dr. Bratko Kreft, prof. Mravc in J. Furlan. Peli so kamniški pevci. Zapušča ženo Valerijo Heybal.

MARIBOR — Mariborska Tekstilna tovarna ima 4700 delavcev pa samo 235 jih je komunistov... Od 1500 mladih delavcev je včlanjenih v partijo le 87. Tako je povedala na sestanku komunistov Tekstilne tovarne sekretarka Marija Pušnik. Rekla je tudi, da neradi sprejemajo v partijo mlade člane, ker se „bojimo mladine in njene zdrave kritičnosti“. Ni pa rekla, da morda tudi mladina nima namena včlaniti se v partijo, ker od tega ne pričakuje nobenih moralnih koristi.

LJUBLJANA — Poostreni carinski predpisi so stopili v veljavo s prvim januarjem. Po tem bo moral vsako ob prestopu meje na posebnem obrazcu napisati koliko pristanov nosi na roki, kakšno ovratno verižico ima, ali ima žepno in ročno uro in ali ima na glavi krzveno kučmo... V obvestilu je namreč napisano, da potnik iz Jugoslavije ob vrnitvi ne bo plačal carine za tehnične predmete, fotoaparate, magnetofone, radijske sprejemnike, nakit (ne samo za dragocenega ampak tudi osebnega), športno opremo in dragoceno krzno le v primeru, če bo vse to prejel ob odhodu cariniku prijavil na posebnem obrazcu. Vsekakor bodo cariniki morali delati s precejšnjo vnemo, kajti leta 1972 je bilo samo v maloobsejnim prometu za 17 milijonov prehodov, v Jugoslavijo pa je prišlo okrog 47 milijonov oseb.

ORMOŽ — V Ormožu so zastopniki tovarne „Jože Kerenčič“ podpisali sporazum z avstrijsko skupino Wilhelm Angers, z londonskih mednarodnim združenjem za investicije v Jugoslaviji in z ljubljanskim Tehnoimpeksom za zgraditev tovarne okvirjev za očala. Nova to-

varna bo v prvi fazi zaposlila 90 delavcev in bo izdelala 500.000 okvirjev; od tega bo šlo za izvoz 200.000 kosov, karsneje pa bo 170 delavcev izdelovalo po en milijon okvirjev na leto. Stroški so preračunani na 49 milijonov dinarjev, od tega bosta prispevala „J. Kerenčič“ 61%, Tehnoimpeks 6%, Avstrijci 19%, londonsko združenje 14%. Potrebne dinarske kredite in garancijo za mednarodne posojila bo dala Kreditna banka Maribor.

KRŠKO — V krški tovarni papirja in celuloze bo marca 1974 stekel tretji stroj za izdelavo papirja; stroj so te dni že naročili v Veliki Britaniji. S tem strojem se bo povečala proizvodnja papirja za 55.000 ton letno na 122.000 ton. Poleg tega nameravajo povečati tudi proizvodnjo celuloze in sicer s 55.000 ton sulfite na 120.000 ton magnetitne celuloze.

Umrli so od 28. nov. do 7. dec. 1973:

LJUBLJANA — Frančiška Mihelčič r. Balant 90; Stanko Gorišek; dr. Vladimir Orel, odvetnik in sodnik v pokopanih v Ivanjigradu pri Komnu; Jožefa Berčan r. Kastelic; Karel Pirš, up. bančni uradnik; David Remškar; dr. Vladimir Bertot, 94; Bruno Bruma; Frančiška Skalja r. Livk; Angela Plestenjak; Josipina Lampe r. Suhadolc; Fanci Mačkoveš, up. učit.; Igor Drole (nesreča v planinah); Josipina Lipovšek r. Lampič; Elizabeta Kraker r. Modrijan; Karel Šefman, up. direktor in borec za sev. mejo; Vinko Munda, 81, up. župnik; Janko Cizel, 82, borec za sev. mejo; Mila Repič r. Keše; Franja Thuma; Jože Vindiš, up. dentist; Ana Ožbolt r. Nachtigall; Marija Devjak r. Oven; Josip Loos, up. ravnatelj; Jože Završnik, up. vlakovodja, 73; Franc Čuk, up. v. jamomerec, 91; Frančiška Vrbinc r. Bokavšek; Robert Alčin, up. ortopedski mojster; Ivan Velkavrh, slaščičar; Lojze Zmuc, pasarski mojster; Stefanija Strasser r. Lenger; Antonija Pokovec, 79; Marija Bernar r. Hromc; Jože Batič, 87; Justin Demšar up. parketar; Janko Kuralt ml., pravnik.

RAZNI KRAJI — Drago Kafolija, gradb. delavec, Grosuplje; Janez Brauce, Podkraj pri Velenju; Ivan Penčur, Hotič; Jernej Dagarin, škofja Loka; Antonija Malavašič (Česmelova mama), 87, Rovte; Ivana Hribar r. Grum, 89, Bizovik; Jože Pančur, Kamnik; Aleksander Lavrič, up. poštni upravnik, Nova vas; Egon Zorec, ravnatelj poljedalsko-živilnorske šole v Turnišču, Ptuj; Janez Pekolj (Špan), Artmanja vas; Karolina Gostinčar, 91, škofja Loka; dr. Dušan Senčar, up. odvetnik, 86, Prevalje; Lovro Hribar, Moste; Anica Burja, Bled; Karel Rudolf, Teharje; Karlo Benčina, krojač, Dobrunje; Dragica Jarč, 88, Planina; Ivo Mihelič, up. šolski ravnatelj, Kamnik; dr. Branko Lukman, up. zdravnik, Maribor; Ivana Sever, Ježica; Jože Majdič, Vir pri Domžalah; Frančiška Mavetič, Črnuče; Ivan Arhar, 94, Šentvid; Oto Mlinar, Celje; Peregrin Jesenšek, 85, Izlake; Nežka Štepan r. Gornik, Zadvarje; Lojze Sever, stolarski mojster, Vaše; Ivan Vratnar, Rečica ob Savinji; Mihaela Janc r. Jelenec, Kranj; Anica Pele r. Pengov, Domžale; Albina Bizjak, Potocje; Ciril Jemc, Bled; dr. Marija Vučič r. Benikar, Zagreb; Zvonimira Vizjak r. Sorcelj, Kočevje; Jože Božič, Dolga Poljana pri Ajdovščini; Franc Kremžar, strojni ključavničarski mojster — obrtnik, Šentvid.

„Mladi smo“

Leta 1968 je šest abiturientov slovenskega srednješolskega tečaja Ravnatelj Marka Bajuka iz Buenos Aires pripravilo šest kratkih razprav in jih v mali brošuri predstavilo kot sad in izpričevalo svojega študija. Ta prvi almanah ki je nosil naslov „Med dvema svetovoma“ je začel tradicijo, ki se od tedaj ponavlja iz leta v leto.

Letošnji almanah, šesti po vrsti, pa nosi naslov „Mladi smo“ in je pri njem sodelovalo rekordno število 25 petošolcev, katerim se je pridružilo (to je tudi posebnost letošnjega almanaha), pet študentov srednješolskega tečaja iz Slovenske vasi v Lanusu. Gotovo veliko število sodelavcev onemogoča daljše razprave, zato bi mogli, v primerjavi s prvimi almanahi morda misliti, da je kakovost padla, a če podrobno pregledamo 52 strani stisnjene tvarine, moremo ugotoviti, da je nakopičenih ogromno misli, idej o položaju mladine, sploh toliko bogatega in pestrega materiala, da smo tega almanaha in njegovih mladih sodelavcev lahko res veseli.

Uvodoma razrednik 5. letnika Tine Debeljak ml. (v Lanusu je skupino vodil g. Franc Sodja CM.) obzorožji namen almanaha in cilj ki je vodil mlade študente, pri njihovem delu. Nato se raz-

vrstijo drug za drugim prispevki petošolcev. Alenka Belič je napisala razmišljanje „Mladi smo“. Helena Urbančič piše o „Idealih današnje mladine“, „Naša slovenska zavest“ je naslov obširnega članka. Mirjam Jerebove, Marija Repovž je napisala prispevek pod naslovom „Mladina včeraj, danes, jutri“. Franci Šiffrer opisuje „Naše pravice in dolžnosti“. Lojze Kržišnik obdelava snov „Mladina in Tretji svet“. Lojze Urbančič razmišlja o temi „Ljubezen in mladost“. O „Hipijih“ pa piše Miha Bokalič. Magdalena Markež analizira „Razmerje mladine—starši“. Razvoj „Iz otroka v mladeno“ opisuje Marta Kopač. Bernarda Fink je prispevala članek, ki obdelava temo „Naši vzgojitelji“. „Dva svetova“ je naslov prispevku Marjete Malalan. „Šport nas vzgaja“ zatrjuje Andrej Grohar. Martina Koprivnikar opisuje snov „Srednješolski sistemi“. „Slovenska mladina v Argentini“ je tema, ki si jo je izbrala Mimi Kočar. Marijana Stariha pa analizira „Vpliv televizije“, Gabrijela Čamernik je sodelovala s člankom „Mladina v Sloveniji“, „Kaj beremo?“ se sprašuje Mimi Vesel. Marjeta Markež zanima „Uporaba prostega časa“, Tomaž Rant pa se poglobi v snov „Mamila med mladino“. Mi in misijoni“ je naslov

„Koralni božič“ v Bariločah

Božič koralne glasbe. V dneh 15 in 16. dec. je tukajšnja glasbena skupnost pripravila, kot je že vrsto let navada, kvaliteten koncert nazvan „Koralni božič“ (Navidad coral).

Verjetno so gorate pokrajine posebno primerno pozorišče za vzvišeno in mogočno koralno glasbo. Prav kot kipijo v nebo skalnati in ledeni vrhovi, tako se pnejo kvišku v višave koralne skladbe. Bariloška gotska katedrala se skladno prilaga vzponu zunanje narave in notranjemu zagonu večne muzike. Nekaj tajinstvenega in svetega pljuje skozi zvoke, ki padajo v temno cerkev z blede ožarjenega kora in proseča molitve zvoni iz flaut, ki spremljajo procesijo svetlo oblečenega zbora pomikajočega se v soju sveč skozi srednjo ladjo. Nato zazari vsa absida in v bleščeči luči donijo zbori in orkester, pojoč gorečo prošnjo in burno hvalnico. Tudi človek, ki ni izšolan v glasbi, uživa staro, nikdar minljivo umetnost in se za kratke minute pomakne v lepše krajine, podobne tistim, ki jih najde plezalec v prepadih, stebrih in višinah nebotičnih sten.

Večkrat sem se med koncertom spomnil nepozabnega Julija Kugyja, gospoda Trente, ki zdaj upodobljen v bronu zamakneno zre v vrhove Jalovca. Ta poet Julijskih Alp, eden največjih alpinistov svoje dobe, je dolga leta vodil tržaški pevski zbor in muziciral na velike orgle, ki jih je dal postaviti v meharitski tržaški cerkvi. Ob slabem vremenu je v Zermattu igral klavir in iskal v glasbi podobnih višin, kot mu jih je ob lepem vremenu nudil Matterhorn. Sam trdi, da nima njegovo glasbeno navdušenje nobene zveze z gorami, če-

prav koreninita obe zanimanji v romantiki in poeziji. Vendar pripoveduje, kako mu je na vrhu zimskega Montaža zvenela po ušesih muzika palestrinskih angelskih zborov in omenja še druge vzpone ali slike pokrajin, ki so se mu v globini notranje zavesti družile s poznanimi melodijami velikih skladateljev.

Med poglobitve pobudnike in oblikovalce bariloškega koralnega božiča sodi naša rojakinja Lučka Jermanova. Letos ni vodila samo svojega mladinskega zbora, ki že zahteva celega človeka in primernege potrpljenja, temveč ji je pripadla tudi častna naloga, da je dirigirala zaključno kantato, v kateri so sodelovali vsi nastopajoči zbori in bariloška kamerata. Vsekakor pomembna stopnja v glasbenem razvoju umetnice, ki že vrsto let deli svoj čas med službo glasbi in dolžnostmi žene s petimi otroki.

Vaš dopisnik je radi svoje več kot skromne glasbene izobrazbe do zdaj raje prepuščal drugim, da so pisali o Lučkiniem zboru in njeni dovršeni muziki. A ko sem tokrat v mraku gotske cerkve znova široko dojemal edinstvenost koralnega božiča, sem sklenil, da vsaj enkrat dodam svojo malo pomembno pisano pohvalo burnim aplavzom, ki jih je bila naša prijateljica s svojimi sodelavci deležna od pozornega občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo veliko bariloško katedralo.

Slovenska polnočnica. Za božični večer smo imeli tukaj slovensko polnočnico. G. Rode, ki je za to priložnost prišel iz Buenos Airesa, je maševal pri šolskih sestrah in slovenski rojaki so se odzvali v velikem številu vabilu k božični slovesnosti.

V. Arko

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebnosti

Krščena je bila v nedeljo, 18. nov., v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Olga Kristina Žakelj, kćerka inž. Jožeta Žakelj in ge. Jožette roj. Debeljak. Botra sta bila arh. Jore Vombergar in ga. Marija Žakelj roj. Jarč. Krstil je rev. Jure Rode.

ZVEZNA OBČNA ZBORA SDO in SFZ

Kakor je bilo določeno na zadnjem občnem zboru v začetku leta so bile volitve za nove odbornike v mladinskih organizacijah v nedeljo, 23. decembra, v Slovenski hiši.

Občna zbora sta se začela ob 10.50.

Slovenska fantovska zveza

Občni zbor je bil v veliki dvorani Slovenske hiše. Začel se je s pozdravom in molitvijo Janeza Rodeta. Takoj je zapisnikar Gregor Batagelj prebral poročilo obnega zbora v mesecu aprilu.

Sledila so poročila vseh odsekov SFZ v velikem Buenos Airesu. Predstavili so jih Carapachay, Morón, Ramos Mejía, San Justo in Slovenska vas.

Nato je stopil pred navzoče duhovni vodja SFZ dr. Alojzij Starc, ki je v obrisih naredil pregled poslovne dobe in podal največjo važnost na srebrni jubilej, ko ga bosta slavila SDO in SFZ.

Predsednik Rode je nato v kratkih besedah orisal položaj organizacij v preteklem letu. Bilo je nekaj pomanjklivosti, ki je nujno potrebno, da se za bodoče popravijo. Zvezni tajnik Boštjan Kocmur je prebral poročilo o delu, ki

članka, ki ga je napisala Zalka Virc. Janez Golob razpravlja o temi „Mladina in politika“. Anica Erjavec pa opisuje „Modernost“. „Ali mladina ne poje?“ je problem, ki zanima Magdaleno Koprivnikar. Sonja Marinšek pa se poglobi v „Priateljstvo“. „Tehnika“ je predmet, o katerem piše Jože Cukjati. Jože Markovič objavlja svoje „Misli o domovih“. Za konec pa Peter Klobovs razpravi „Statistiko“ o članstvu in delovanju mladine v Slovenski fantovski zvezi in Slovenski dekliski organizaciji. Celoten almanah pa je opremila Marijana Stariha.

Snovi, ki jih mladi študentje obdelavajo, so, kot vidimo, raznolike, snovi, ki zanimajo mlado in so z njenim duševnim in telesnim razvojem tesno povezane. Razveseljivo pa je tudi število člankov, ki obdelavajo našo slovensko problematiko in, v ožjem krogu, problematiko naše slovenske skupnosti v Argentini.

Letošnji skupini abiturientov naših srednješol. tečajev želimo v nadaljnjem študiju ali delu obilo uspehov. Upamo pa tudi, in almanah nam te upe podpira, da bodo po končanih slovenskih študijih, še naprej ostali aktivni člani naših organizacij, se še bolj čvrsto vključili v delo naših domov. Almanahu 1973 pa našo priznanje in najtoplejšo priporočilo.

ga je opravila zveza, enako so bila prebrana poročila o športnem delovanju in o stanju blaginje.

Takoj nato so bile volitve novega odbora SFZ.

Predstavili so se iz sledečih krajev naslednji delegati: Kinkel N. iz Adrogeje, Žnidar Franci iz Carapachaya, Tomaž Rant iz Morona, Franci Šchiffrey iz Ramos Mejije, Franci Cukjati iz San Justa, Marijan Obržan iz San Martina in Marijan Adamič iz Slovenske vasi.

Po dolgem razpravljanju je bil izvoljen z večino glasov za novega predsednika centralnega odbora SFZ Franci Žnidar iz Carapachaya. Z dolgotrajnim ploskanjem in čestitkam novemu predsedniku, v katerem je bilo videti veliko volje in navdušenja za delo se je zaključil občni zbor za leto 1974. Opozoriti bi bilo treba na člana prejšnjega zveznega odbora ki ni bil ne resen ne spoštljiv do svojih sovrstnikov.

Novi odbor SFZ je sledeč: Predsednik Franci Žnidar, podpredsednik Marijan Obržan, tajnik Franci Šchiffrey, blaginjak Franci Cukjati, športni referent Tomaž Rant, kult. ref. Adamič Marijan in Andrej Vidmar.

Slovenska dekliski organizacija

Občni zbor se je začel z molitvijo in pozdravom predsednice Marije Urbančič. Takoj so bila navedena imena vseh novih predsednic krožkov SDO.

Sledila so poročila krožkov, katera so oddala Carapachay Morón, San Martin, Slovenska vas, San Justo in Ramos Mejía.

Tudi zvezni odbor je poročal o opravljenem delu v preteklem letu in sicer najprej tajnica nAa Marija Klanjšček, blaginjakarke Helene Urbančič, kult. ref. Martine Koprivnikar, gospodinja Mici Korošec in športna ref. Nežke Kastelic. Preudarno in ginjena se je poslovlila od članic v toplih besedah predsednica Marija Urbančič, ki je veliko naredila in pripomogla pri delu v mladinskih organizacijah.

Sledile so misli duhovnega vodje dr. Alojzija Starca, ki je pohvalil delo preteklega leta in podal važnost na jubilej SDO in SFZ, ki bo prihodnje leto.

Nato je predsednica Marija Urbančič predstavila program za boljše organiziranje dela, nakar je bil kratek odmor.

Po dolgem razpravljanju pri volitvah je bila izvoljena za novo predsednico centralnega odbora SDO za leto 1974 Martina Koprivnikar iz Slovenske vasi. Z dolgotrajnim ploskanjem se je zaključil občni zbor z molitvijo.

Članice odbora so sledeče:

Predsednica Marija Koprivnikar, tajnica Helena Fink, blaginjakarke Pavla Petelin, gospodinja Magdalena Markež, športna ref. Jožica Kopač, kulturna referentka Helena Urbančič.

Novo izvoljenim predsednikom in novima odboroma čestitamo in želimo polno uspeha in sreče v novem letu, ki ima posebno važnost: srebrni jubilej SDO in SFZ. Jubilej, ki je začetek nove dobe z večjim navdušenjem in veseljem za dosego ciljev, ki so dragi za vse, ki čutijo in mislijo z mladina.

J. R.

ŠE EN SPOMINSKI VEČER

Društvo borcev Tabor in pevski zbor Carantania sta posvetila 30-letnici Balantičeve smrti poseben večer v soboto, 22. decembra, v Slomškovem domu v Ramos Mejiji. Večer je začel predsednik Tabora Ivan Korošec, spominjajoč se

Balantiča kot borca, ki je dal življenje za svoje prepričanje v boju s komunisti. V imenu Tabora se je oddolžil njegovega spomina kot vojaku. Nato je pevski zbor Carantania ki ga vodi ga. Marija Fink-Geržiničeva posvetil večer osmih zborovskih pesmi Balantičevemu spomenu. Dirigentka je z zborom svoj nastop podajala, urejenega v lep cikel, nanašajoč se na Balantičovo motiviko, kakor jo je pred vsako pesmijo podal lektor. Ker je Balantičeva poezija bilo središče Bog, je zbor poudaril z Gallusovo pesmijo In nomine Domini, njegovo privezanost na planine, je ponazorila pesem Na gore, domotožnost po domovini Kaj na tujem tud... ki jo je odjel dovršeno Marko Fink, njegovo ljubezensko pesem Geržiničeva uglasitev Ob jezeru itd. nato pa narodnih pesmi, katere je Balantič takojljubil. Pevski zbor se ga je tako spomnil kot pesnika in po njegovi motiviki izbrane pesni podal v izvajanju, ki je, kot je splošno priznano, na visoki ravni pevske kulture. Glavni poudarek večera pa je bil na predavanju prof. dr. Srečka Barage, ki je z mnogimi diapoziti oživljal pred nami predvsem Balantičovo okolje, v katerem je rasel in živel. Tako nam je približal in nas seznanil z njegovim Kamnikom, planinami in njegovo družino, z zelo zanimivimi podobami iz zadnjega časa, tudi z materjo nad sinovim grobom v skupni jami grahovskih žrtev. Posebno pa je orisal vojaški položaj napada na Grahovo in obrambo ter po najnovejših virih orisal ves potek pred 30 leti. Spominski večer je bila lepa poklonitev Balantiču borcu in pesniku.

BUENOS AIRES

Slovenska polnočnica

Vsako leto božični prazniki združijo našo slovensko družino v Argentini pri polnočni maši, ki se daruje v našem glavnem središču na cesti Ramón Falcón. Letos je imela božična polnočnica še poseben prizvok saj je bila darovana v novi cerkvi Marije Pomagaj. K njej se je zbralo izredno število rojakov, ki so v globoki zbranosti prisostvovali sveti daritvi.

Pri polnočnici sta somaševala delegat slovenskih dušnih pastirjev za Argentino, msgr. Anton Orehar in pa slovenski misijonar v Zambiji, buenosaireski rojak Lovro Tomažin. Msgr. Orehar je v cerkvenem nagovoru v kratkih in jednatih besedah želel, da bi mir novorojenega Zveličarja zajel naše družine, našo slovensko skupnost, ves narod in ves svet. Misijonar Tomažin pa nam je v nagovoru obrazložil potrebo, da delamo tudi za širjenje vselega znanila med pogani, in to zlasti s podporo naših slovenskih misijonarjev.

Med sveto daritvijo je prepeval slovenski pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Julija Savellija. Po maši, med katero so praktično vsi navzoči prejeli sveto obhajilo pa so rojaki še dolgo ostali pred cerkvijo in si drug drugemu želeli blagoslovljene praznike Kristusovega rojstva.

RAMOS MEJIA

Miklavževanje

Prav zares je težko povedati, kdo je bil bolj zadovoljen: tisti (gospa Tinca Kristofova, gospa Helena Malovrhova, g. France Halosan), ki so v sijajno uspešno prireditve položili delo in trud združen z neštetiimi žrtvami, drobnimi opravili in odpovedmi (ki prinašajo največ veselja), ali tisti, katerim je bilo Miklavževanje namenjeno. Eni in drugi so imeli priložnost doživeti globok smisel o dobroti, o dobroti, ki ni nekaj samo človeškega, vezanega na ta ali oni kraj in čas, ampak o oni dobroti, ki je odsev večnostnega.

Kako ljubeznivo je bilo rajanje in petje angelčkov, ki so v osevu posrečenih žarometov bil še bolj misteriozni! Ni čudno, da so se jim naši malčki popolnoma zaupali in pričakovali od njih vsaj pomoč in obrambo proti nagajivim čarkelem, ki so prežali na svoje žrtve v spoštljivi oddaljenosti od sv. Miklavža.

Tišina... pozna ura... Osvetljeni prestol sv. Miklavža, ki ga obdajajo angelski zbori... Vse to je pripomoglo, da je bila pozdravna beseda božjega poslanca še bolj dostojanstvena, še bolj obetajoča, še bolj svarilna, še bolj doživljiva.

Kako ne bi v zeli resno vsega prizora naši najmlajši? Drobniki koraki so bili usmerjeni naravnost k prestolu po plačilo, oči pa so se plašno ozirale na grozeče parkle, dokler se niso čutili varhiteji z odhodom.

še večja — kajti vsak od navzočih doživlja globok notranji smisel.

Številni so bili obdarovanci, otroci in starejši. Za vsakega je imel sv. Miklavž pripravljeno darilo, za vsakega lepo besedo, vzpodbujajočo ali svarilno, za vsakega po svojih zaslugah.

Še bi se nadaljevali pozno v noč, če bi se sv. Miklavžu ne mudilo, kajti dolga je še pod pred njim in veliko je izbranec, ki pričakujejo daril; pa tudi dežne kaplje so pripomogle, da je moral pohiteti z odhodom.

Zaključek šolskega tečaja v ramoski srenji

Naravno nagnenje človeka, dajati navodila in napotila, pridobljena z izkušnjami v globoko, včasih trdo občutenih doživljajih, napotila, ki so morda vsakdanja pa vendar dragocena toliko bolj v kolikor so požaltnjena po stiku z ljubljeno in spoštovano osebnostjo staršev, učiteljev, prijateljev, z njihovim trpljenjem, krajem in časom; to nagnjenje je prišlo do posebnega izraza v govoru, ki ga je imela direktorica ga. Helena Malovrhova mladini ob zaključku šolskega tečaja.

Z izbranimi besedami je podala, potem ko so zapeli himno in slovesno dvig-

(Nad. na 4. str.)

(Nad. s 3. str.)

nili zastavo (Bidovec Tonček, Breznikar Vera in Marko), kratek pregled delovanja in prizadevanja šole v preteklem letu.

Poudarila je pomen pouka zemljepisa, zgodovine, materinščine in verouka. Spoznavati tisti „košček nebes pod Triglavom“, kjer so živeli naši starši in kjer živi Slovenski rod, spoznavati njegovo preteklost, širiti s ponosom slovensko besedo, to je bistvo slovenske šole. Še več! Vzgojiti mladino v dobre in značajne ljudi, ki uravnavajo vse svoje zmoglosti v delo za bližnjega. Višek vsega prizadevanja pa je življenje po veri, ki je najvišje in najgloblje čustvo ki ga moremo doživeti. Močno ploskanje je odobravalo njene misli.

Zahvalila se je vsem, ki so pripomogli, da je šolski tečaj tako plodovito potekel; šolskemu odboru, učiteljstvu, staršem in šolarjem. Posebne zahvale so bile

li deležni gospod Jože Javoršek, Stane Novak, Stane Snoj in Franc Vresnik, ki so z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo pripravljali šolske prostore in krajsili kapelo. Ni čudno, da so jim navzoči izkazali hvaležnost z močnim ploskanjem.

Vsem osmošolcem je katehet gospod Jože Škerbec podaril sv. pismo, gospod Marjan Loboda pa hranilne knjižice, kot posebno darilo gospoda Hermana Zupana.

Po zahvali, ki jo je izrekel osmošollec Bidovec Tonček, so sledile recitacije in pesmi — Alenka Smole, Marija Loboda — ter po tradicionalni predaji ključa in zastave — Cestnik Mirjam —, se je prisrčna prireditve končala.

K-n-

SAN MARTIN

Uspel nastop Slovenske folklorne skupine Na področju San Martina je kraj Billinghamurst, ki obhaja stoletnico svoje ustanovitve. Na proslavo te stoletnice

je pripravljala komisija povabila tudi Slovensko folklorno skupino iz Ramos Mejia, ki jo vodi g. Janez Bitenc. Ta skupina (sedem parov) je nastopila v soboto, 17. novembra na trgu v Billinghamurstu s tremi plesi in žela pri številnih gledalcih veliko odobravanje. Pred izvajanjem plesov je g. Bitenc razložil značaj plesov in iz katerih slovenskih področij so. Poleg dobro izvajanih plesov so na gledalce napravile zelo lep vtis krasne slovenske narodne noše, ki so jih nosili plesalci in plesalke. Ves nastop te skupine je bila lepa utrditev slovenskega imena.

Občna zboru sanmartinskih mladinskih organizacij sta se vršila tik pred božičnimi prazniki. Dekleta — članice kroška SDO — so se zbrala na svoj občni zbor v petek, 21. decembra. Ob lepi udeležbi je vodila občni zbor gđ. Pavla Petelin. Odbornice so podala svoja poročila in nato je bil izvoljen naslednji nov odbor: predsednica Mojca Ober-

žan, podpredsednica Marta Dimnik, tajnica Darinka Zorec, blagajničarka Irena Rupnik, kulturna referentka Kati Rožanec, športna referentka Marija Čater, gospodinja Marija Zagar, voditeljica naraščaja Ana Marija Klanjšček in delegatinja za zvezni odbor Pavla Petelin.

Dne 22. decembra pa so imeli svoj občni zbor fantje — člani odseka SFZ. Občni zbor je v odsotnosti sedanjega predsednika Mihe Ribnikarja vodil Lojze Strle. Po podanih poročilih so bile ber, tajnik Ivan Jerman, blagajnik Lojze Strle, podpredsednik Rajko Leber, tajnik Ivan Jerman, blagajnik Rado Vidic, kulturni referent, Stanko Kahne, športna referentka Karlo Sterle in Rikardo Vinter, gospodar Andrej Petelin, vodja naraščaja Lojze Sterle, delegat za zvezni odbor Marjan Oberžan.

IZ UREDNISTVA

Naši naročniki in bralci dobro poznajo težke razmere, v katerih se razvija in deluje naš svobodni tisk. Te razmere, te težave, pa seveda niso le našega lista; tudi drugod po svetu je slično. Goriški Katoliški glas z dne 6. decembra je prinesel sledeč poziv naročnikom:

„Stalni in nezadržni porast cen v Italiji je zadel tudi papirniško in tiskarsko stroko. To občuti seveda tudi naš list. Strahski so se zadnje čase skoro podvojili. Brez primerne dviga naročnine bi bili prisiljeni prenehati z izhajanjem, kar bi gotovo večini naročnikov in bralce bilo všeč. Edina možna rešitev je povišanje naročnine.“

Uredništvo

ALI ŽE VESTE

da bo 6. januarja 23. MISIJONSKA VELETOMBOLA za vse slovenske misijonarje, da se s sodelovanjem na tej prireditvi najlepše ZAHnašim zastopnikom pri širjenju krščanstva, da je to EDINSTVENA PRILIKA za pomoč tem VALIMO BOGU za dobrote preteklega leta in se priporočimo za bodoče,

da bo na tej tomboli navzoč misijonar, ki je izšel iz naših vrst, o. LOVRO TOMAZIN DJ iz Zambije, da se bo tombola vršila kot vse zadnje, V ATENEO DON BOSCO, Humboldt in Bolivar, v Ramos Mejia da se bo začelo igranje ZE OB POL PETIH, ne šele ob petih,

da bo GLAVNI DOBITEK spet prelepo, pol milijona pesov vredno pohištvo (oziroma po želji drug istovredni dobiček) iz zaloge misijonskega dobrotnika, podjetnika LUKE MILHARČIČA,

da bo medstotinami še drugih vrednih dobikov tudi okrog 200 MISIJONSKIH SPOMINOV,

da slovenski misijonarji pričakujejo prispevek prav vsakega izmed nas, TUDI ČE NE BI MOGEL NA TOMBOLO,

da te prispevke lahko oddaste znanim misijonskim sodelavcem ali v DUSNOPASTIRSKI PISARNI,

da se prireditelji lepo priporočajo vsem za DOBITKE, gospodinjam za PECIVO, garačem za SODELOVANJE, čim bolj vsem pa za dragoceno navzočnost in IGRANJE

PRIDITE, DA IGRAJE POMAGATE SLOVENSKIM MISIJONARJEM!

Naj bi bila 23. misijonska veletombola 6. januarja 1974 popoldne NAS PLEBISCIT za slovenske misijonarje! Veseli nas bodo, hvaležni nam bodo in molili bodo za nas.

BOG NAM BO GOTOVO POPLAČAL!

Slovenska misijonska zveza.

VELIKA IZBIRA NAJBOLJŠEGA POHIŠTVA

MUEBLES

LUKY

Frente Estación EZEIZA
Ruta 205
T. E. 295-1197

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopniki: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramic — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI
Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO
Almafuerte 3230

J. Š.

9

Teatro Colón 1973

Poleg samostojnih glasbenih prireditev prireja Teatro Colón vsako leto še vrsto pomembnih koncertov skupaj z drugimi buenosaireskimi glasbenimi ustanovami zasebnega značaja, ki odločilno posegajo v glasbeno življenje argentinske prestolice. Med te sodijo predvsem Asociación Wagneriana, Amigos de la Música, Mozarteum Argentino in najnovejša Buenos Aires Tiempo y Espacio.

Wagneriana je imela svoje koncerte v gledališču Coliseo ob ponedeljskih zvečer in ob torkih popoldne, le simfonio-koralni koncerti so bili v Colónu. V okviru Wagneriane so letos nastopili pianist Nikita Magaloff; komorni orkester Ensemble Musical de Buenos Aires z dirigentom Pedrom I. Calderonom in pianistom Manuelom Regom; Praski komorni orkester (brez dirigenta); Salzburška Camerata Academica; violinist Uto Ughi; Otroški zbor iz Hannoverja; pianist Claudio Arrau; komorni zbor Wagneriane; Karl Richter: Bachov Pasijon po Janezu; I Solisti Veneti in Wilhelm Bruckner-Rüggeberg: Brahmov Nemški rekviem in Haendlov oratorij Izrael v Egiptu.

Pasijon po Janezu

Johann Sebastian Bach (1685—1750) je najbrž najpomembnejši skladatelj reli-

giozne glasbe vseh časov, podobno kot je Beethoven v simfoniji in kot sta Mozart in Verdi v operi.

Bachov opus je skoraj nepregleden in obsega skoraj vse glasbene zvrsti: oargelske skladbe, koncerte za klavir, gosli, violončelo, za mali in veliki orkester, suite, partite, fantazije, sonate, variacije, fuge, preludije, tokate, skladbe za posamezne glasove in zборе, cerkvene kantate, maše, oratorije in priložnostna dela. Njegova dela odlikujejo arhitektonska dognanost in duševna globina. Njegova vernost je doživeta, preprosta.

Bach je nemara napisal 4 posijone, vendar sta ohranjena le dva, krajši Janezov in kasnejši in obsežnejši Matejev pasijon. Janezov pasijon je zgrajen iz ločenih delov v tehničnem in tonalnem pogledu. Jezusovo trpljenje je predstavljeno na tragično-realističen način. Stvarni izraz, ki je značilen ne le za opis trpljenja, ampak tudi za razmišljanje o odrešilnem dogodku, prehaja še skoraj v naturalizem, ki se je tedaj uveljavljal v likovnem upodabljanju Kristusovega trpljenja. V tem je Bachov pasijon po Mateju drugačen, mehak, ponotranjen, prežet s pobožnim občutjem. Bach je predstavil Janezov pasijon kot skladbo za izpit, ko je zaprosil za mesto organista v cerkvi sv. Tomaža in kantorja Tomaževe šole v Leipzigu.

Pri letošnji izvedbi so sodelovali oja-

čeni zbor Wagneriane, Filharmonični orkester, sopranistka Myrtha Garbarini, altistka Norma Lerer, tenor Ernst Haefliger, basist Victor de Narké in v vlogi Jezusa baritonist Angel Mattiello, vsi pod vodstvom nemškega dirigenta in organista Karla Richterja, ki velja danes za najboljšega poznavalca in najvernejšega izvajalca Bacha. Richter prihaja v Buenos Aires v zadnjem desletju vsako leto in je poleg orgelskih koncertov Haydna, Haendla in Bacha dirigiral v teh letih tudi izvedbe Bachovega Pasijona po Matelju, Haendlova oratorija Mesija in Samson njegovi operi Kserkses in Julij Cezar in Haydnovo Stvarjenje. Letošnja verzija Janezovega pasijona je bila v glavnem zadovoljiva, ni pa dosegla tiste višje poudarjalne ravni, ko kongenialno izvajana umetnina zaživi v vsej polnosti in lepoti. Vendar je občinstvo nagradilo interprete z navdušenim odobravanjem.

Nemški rekviem

Malo je skladatelj, ki bi bili tako pogosto izvajani na koncertnih prireditvah, kot je Hamburgčan Johannes Brahms (1833—97). Priljubljen je po svojih simfonijah, slavnostnih uverturah (tragična, Akademika), klavirskih in violinskih koncertih in sonatah. Skomponiral je tudi nad 200 samospevov. Izšel je iz klasične, po nagnjenju k arhaičnosti, po zvočni razkošnosti in svobodnejši gradnji pa je prešel v romantično smer.

Brahmov Rekviem za sopran, bari-

ton, zbor in orkester ni komponiran na običajno katoliško mašno besedilo za rajne. Avtor je sam izbral odlomke iz sv. pisma: iz evangelijskih, apostolskih listov, apokalipse, psalmov, Izaija in Pridirgarja. Besedilo povezuje misli o ničnosti človeških prizadevanj, o kratkosti življenja, o neogibni gotovosti smrti in zlasti o tolažbi, ki jo nudi vera v onstransko življenje in neskončno božje usmiljenje. Pobuda za delo mu je bila smrt matere, ki je kot preprosta in verna žena veliko trpela, in prusko-avstrijska vojna 1866. Rekviem je sad globokega osebnega premišljevanja in iskrene vernosti, v kateri se umiri njegova misel in ublaži njegova tesnoba.

Izrael v Egiptu

Georg Friedrich Haendl (1685—1759) je s svojim sodobnikom Bachom najznamenitejši predstavnik glasbenega visokega baroka. Osvojil si je ne le vse glasbene pridobitve rodne Nemčije, ampak ob svojih potovanjih po Italiji in med bivanjem v Londonu, vsa dognanja evropske glasbene kulture, ki jih je osebnostno presnoval in dopolnil in na njih gradil svoje veličastne stvaritve. Od nemške šole je podedoval kontrapunkt in homofonijo, od italijanske in francoske se je naučil melodičnosti in plastičnosti ter pisane orkestralne barvitosti. Njegova muzika je polna življenske sile in radosti, je monumentalna ne zavoljo razsežnosti del ali dognane glasbene arhitekture, temveč zavoljo veličine njegovega duha, ki je uravnovešen, ubran, op-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correo Central (B) Argentina	FRANQUEO PAGADO
	Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión N° 3824
	Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.149.713

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1974 za Argentino \$ 105.— (10.500) — pri pošiljanju po pošti \$ 110.— (11.000). ZDA in Kanada 16 USA dol.; za Evropo pa 19 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 12 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

Spričo podobnega stanja, v katerem se nahaja Svobodna Slovenija, upamo, da bodo tudi naši naročniki pokazali razumevanje do lista.

Umrlo mi je moje vse, moj soprog gospod

Ciril Ponikvar

inšpektor jugosl. drž. žel.

Bog Večni Ti bodi plačnik za vsa tiha a velika dela, ki si jih storil za slovenski narod.

Rada Ponikvar roj. Borštnar

Buenos Aires, na sveti dan 1973.

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri oče, tast ded in praded, gospod

Franc Berlič

K večnemu počitku so ga položili 19. t. m. na pokopališču v Dravljah.

Naj mu bo lahko rodna zemlja, katero je tako zelo ljubil.

Zalujoči:

V domovini: Ivana roj. Gosar, žena

Srečko, sin z družino

Jožica, por. Podgoršek, hčerka z

z družino

Milan, sin z družino

Stane, sin z družino

V Argentini: Iva, por. Oven z družino

V ZDA: Angelca, por. Mladenović z

družino

V Avstraliji: Franci, sin z družino

Ljubljana, Buenos Aires, Seattle, Melbourne, 20. decembra 1973